

TYPOGRAPHUS LECTORI.

CVm mensibus elapsis per editionem Imolensem doctissimi Operis Jo: Sebastiani Vespignani de Emptione, & Venditione, nec non de Expensis, quæ fuit in causis Civilibus &c., novo Jurisprudentia munere decoraretur, in quo quantum doctrinæ, ac diligentie Author impenderit clarissimè constat: nonnullæ occurrerunt mibi in ejusdemmet Libri calce apposita Consultationes Illustrissimi, ac Reverendissimi D. Alexandri Fidelis, olim in Fanensi Civitate Vicarii Apostolici, nunc verò Civitatis Æsi meritissimo Antiflitis, in quarum prima scilicet Fanen. Immunitatis Cœmeterii 6. Septembris 1688., nescio an Typographi, an verò Amanuensis incuria, potior, immò potissima pars, & Voti existus retinetur; Decretum nempe sacrae Congregationis Immunitatis, ex quo resolutio bujus Consultationis comprobaretur. Cum verò hoc ad Negligentiae, & Omissionis titulum facile reduci posset, opere pretium censui in hoc nostri Bertoni Tractatu de Negligentiis, & Omissionibus, Omissionem bane indicare, ac in subiecta materia Fanen. prætentia Immunitatis, Juris Allegationem Illustrissimi D. Dominici Catalani, olim Fani Locumtenentis, & prius Auditoris bujus Vicelegationis Ferrariae, nunc verò Eminentissimi, & Reverendissimi D. Card. de Verme Episcopi Vicarii Generalis adnecere, unà cum Sacrae Congregationis resolutione, ad hoc, ut utriusque Consultationis scilicet, & Allegationis fundamenta, ac rationes elucescant, quorum intuitu Decretum Sacrae Congregationis buic postremæ Allegationi favorable emanaverit, cujus retentia sanè claudicare Consultationem illam Jurisperiti censuerunt.

Fanen. prætensa Immunitatis.

PErvenit nupèr ad manus Liber Variarum Consultationum de Emptione, & Venditione, ac de Expensis, quæ fuit in Causis Civilibus, impressus Imola de Anno 1702., Authore D. Joanne Sebastiano Vespignano Imolensi, cum tribus Consultationibus Illustrissimi, & Reverendissimi Domini Alexandri Fidelis Episcopi Æsi in illius calce annexis, in quarum una, quæ primum, & potiorem occupat locum, & cui titulus est *Fanen. Immunitatis Cœmeterii*, idem doctissimus Præfus clara, & eleganti methodo luculentè ostendit fundamenta, & rationes, quibus, cùm esset Vicarius Apostolicus in Civitate Fani, motus fuit ad declarandum prò Immunitate ad favorem Ludovici Mazzocchii Carcerati per Birruarios illius Curiæ Laicalis in quadam Caupona, vulgo Bettola posita propè locum immunem.

Verùm quia id evenit de tempore quo Ego eram Locumtenens recolendè memoriaz R. P. D. Benedicti Josephi Spinelli Caraccioli ex Principibus Scaleæ, qui ex hac Vicelegatione Ferrariae ad illud Gubernium tran-

situs fecit, & ad proprium munus adimplendum scripti prò tuitione Jurium Tribunalis Laicalis, opera pretium duxi adhuc Typis demandare per me opportunè, quamvis rudi calamo, exarata, unà cum ipsa individuali resolutione Sacrae Congregationis Immunitatis desuper edita, ad effectum, ut omnibus innotescat quid in causa actum, & conclusum fuerit; & quid, & quomodo in similibus casibus, qui passim occurrere possunt pro Justitia, & Veritate respondendum, & judicandum sit; Quod facere lubet prò mea præsertim indemnitate, utque minimè inurar Negligentiae, aut Omissionis nota, quam reticendo incurrerem, quippè quod ex contextu totius Consultationis, præcipue in §. Ad remedia, videtur quodammodo firmari incidisse in Censuras memoratos Birruarios, & per consequens Curiam Laicalem malam souisse causam, ac perperam egisse eos defendendo: Quod sanè deflecit à Veritate, ad quam nati sunt Homines, ut notat *Fagnan. in p. part. Decret. cap. ne innitaris num. 114. de Constitut.*, & quæ Nobis supra cæteros Amicos magis amica

amica esse debet, ad tradita per Prob. in addit. ad I: Monach. in cap. Nemo nu. 75., & seqq. de elect. lib. 6., & Barbos. Axiom. 224. num. 2.

Præmisso igitur breviter, & fideliter Facto, unde Jus oritur, & moritur, ut ait idem Barbos. Axiom. 93. num. p., quod nempe de Anno 1688., dum Ludovicus Mazzocchius de Albareto Ariminum. Diœcesis condemnatus contumacialiter ad triremes per septennium in Tribunalis Legationis Æmilie moram traheret comedendo, & bibendo in quadam Caupona, sed Bettola propè Ecclesiam Parochialem Divi Thomæ ejusdem Civitatis Fani, fuerit ibidem carceratus per Birruarios Curiæ Laicalis, qui ad hunc effectum transierunt per Cœmeterium dictæ Ecclesiæ, & reversi fuerunt unà cum carcerato per idem Cœmeterium, ex quo aliundè ad dictam Cauponam nullus aliud patet aditus; Quodque per Curiam Laicalem fuerit deinde consignatus in Carceribus Episcopalis pendente discussione an deberet gaudere, vel non; Et denique restitutus eidem Ecclesiæ vnde fuerat extractus, prævia declaratione judicialeter emissa per ipsum Vicarium Apostolicum, quod gauderet Immunitate Ecclesiastica,

Examinanda incidit quæstio, an captus extrà locum sacrum, & ductus per Birruarios per locum immunem, gaudere debeat Ecclesiastica Immunitate; Et de hac principaliter actum fuit, nam quoad alias quæstiones, quæ potius ad ornatū Consultationis, ac ut eadē copiosior evaderet, quām pro opportunitate Causæ exactè discutiuntur, tūm circā consignationem Carcerati in Carceribus Episcopalis pendente declaratio-ne, an Carceratus debeat gaudere, vel non, tūm circā inspectionem, an Cœmeterium sit locus immunis, tūm etiam an cognitione Causæ spectet ad Episcopum, & sub nomine Episcopi veniat Vicarius Apostolicus, datae fuerunt manus viæ, cum sint conclusiones, & resolutiones satis tritæ, & incontrovertibiles favore Immunitatis, & Jurisdictionis Ecclesiastice, præsertim, quod Cœmeterium sit immune, & quod cognitione Causæ spectet ad Episcopum, de quibus, ut rectè memini, nèquidem per umbram fuit dubitatum, nèque minimū habitum verbum.

In ea itaque principali quæstione, negativam sententiam, quod nempe taliter captus extrà locum sacrum non gaudeat Immunitate transiendo per Ecclesiam, Cœmeterium, aliumque locum immunem, etiam quod petat illius Immunitate defendi, veriore, & communiorum credidi, & sustinui, ut potè validis rationibus, & Doctorum auctoritate fulcitam.

Rationibus siquidem, quia Immunitas concessa est ei, qui configit ad Ecclesiam ad text. in l. 2. ibi - ad Ecclesiæ fugientes l. 2. ibi - ad Sacrosanctas Ecclesiæ configuentes l. 3. 4. 5. & tot. tit. C. de his qui ad Ecclesiæ configiunt cap. inter alia - ibi fugiens ad Ecclesiæ de Immunit. Ecclesiæ, & in Constitutione 7. Gregorii XV. ibi - ad Ecclesiæ, loca sacra, & religiosa configientibus. Captus verò, qui ducitur per Ecclesiam, ad eam non configit, cum ille actus sit coactionis, & necessitatis.

Secundò, quia Ecclesia liberum, & immunem servat, quem liberum, & immunem recipit, qualis non est qui captus ducitur ad tex. in l. qui neque 48. §. solutum ff. de verb. signif.

Tertiò, quia initium, & non finis cuiusque rei attendi debet, l. Pomponius ff. de negot. gest., cum concordantibus penes Barbos. axiom. 187. verb. Principium num. 2., unde dum capture fuit licita extrà locum immunem, totus actus qui subsequitur, quique sine intermissione fit, ab eadem capture, tanquam à suo principio regulari debet.

Quartò, quia Ecclesia violentam extractionem prohibet, & punit: textus est in can. si quis contumax., ibi - fugientem servum &c. de atrio Ecclesiæ &c. per vim abstraxerit &c. 17. quest. 4., Captus autem, qui per Ecclesiam ducitur, ab Ecclesia violentè non evellitur, & per consequens Ecclesia, hujusmodi extractionem minimè prohibet.

Quintò, quia existens in posse Curiæ non eo fine intrat Ecclesiam, ut defendatur, sed casu, & per transitum invitatus per eam ducitur ad carceres, vel ad supplicium: Ea autem, quæ non principaliter, sed in transitu, & incidenter fuit non habentur in consideratione, l. si quis neque causam cum similibus ff. si certum petatur.

Sextò, quia in l. si quis post banc C. de ædific. privat., expresse cavetur, quod prohibita extra.

Etione ornatus, hoc est marmorum, vel cōlumnarum à Civitate, possit nihilominus quis ornatum hujusmodi, quem habet in una possessione transferre ad aliam, etiam transiendo per Civitatem. Igitur à parliciture erit Ministro Curia hominem jam factum suum, quem captum tenet, per medium ducere Ecclesiam, non amittendo Ius, quod habet in illum.

Et quamvis hanc paritatem impugnet, & frivolum existimet. Gambacurt. de Immunit. lib. 4. cap. 18. num. 4. non est tamē audiendus, cūm valeat in Iure argumentum à simili ad simile. Everard. in Topic. legal. loc. 10. & de re ad personam. l. si quis s. sita legatum ff. de legat. 1. Cancer. var. resol. lib. 1. cap. 17. sub num. 3. quapropter textum in d. l. si quis post banc singularem ad materiam appellat Peregrinus de Immunit. cap. 5. num. 6. & meliorem in proposito reputat Gutierrez

num. 4. & in Coordinat. de Immunit. tom. 9. resol. 105. num. 4., qui ajunt dictam opinionem esse magis piam, & favorablem Ecclesiae, ac idē in praxi observandam. Gambacurt. de Immunit. lib. 4. c. 18. Fagnan. in 2. p. 3. libr. Decret. cap. inter alian. 44. 88. 91. de Immunit. Eccles. Quodque ita fuerit resolutum per Sacram Congregationem Episcoporum, & Regulare in Sipontina 12. Martii 1653. Theanen. 13. Iulii, & Hieracen. eodem die, & anno relat. per Delben. in addit. noviss. ad tract. de Immunit. verbo Immunitas, circa medium, & per Nicol. lucubr. lib. 1. civil. tit. 8. de his qui sunt sui Ec., & de Immunit. Eccles. nu. 25. ver. non autem, nec non per Pignatell. & Lantusi. quæ omnes Authoritates citantur in Consultatione à s. bis addebam, usque ad s. hancque nostram;

Et quod idipsum fuerit servatum apud Romanos erga eos, qui capti ducebantur intrâ inanum Deorum Tempa, teste Aulo Gellio

sistentes dilabuntur, & corruunt. Corruit, immò evanescit, uti minimè applicabilis postrema hæc ratio, quia cūm ex predictis, & infrā dicendis qui captus ducitur per Ecclesiam non dicatur ad eam confugere, implicat contradictionem, quod presumendum sit confugium quando constat illud non adesse; præsumptio etenim cedit veritatil. fin. ff. de eo quod metus caus. Menoch. conf. 86. num. 106. Surd. conf. 7. num. 61. Gratian. discept. forens. cap. 832. num. 15. & cap. 909. num. 23. Novar. decis. 30. num. 5. Et licet per confugium queratur Ius Ecclesiae, cui Reus renunciare non potest, non dato tamē confugio nullum Ius Ecclesiae competit, quia Contrariorum contraria est ratio, & contrarius est effectus l. qui accusare ff. de accusat. Everard. in Topic. legal. loc. 75. Cæsar Argel. de legit. contradic. quæst. 3. num. 75., & positio uno ex eis, removetur alterum l. inter me ff. de excent. nei in judic. Sued. conf. 220.

stum redditur sumpto argumento ab absurdo vitando, quod est optimum, & concludens per text. in l. scire oportet. S. aliud ff. de excusat. Tutor. Iason in l. divorcio not. 5. ff. solut. matrim. Mantic. de tacit. & ambig. lib. 2. tit. 13. sub num. 2., & de Coniect. ult. volunt. lib. 3. tit. 7. num. 1. Mar. Anton. Maceraten. lib. 2. var. resol. 32. num. 13., nam si esset admittendum, quod existens in potestate Curia gaudere debeat Immunitate Ecclesiastica, sequeretur, quod introeunte Sacerdote ad Carceres prò administranda Sanctissima Eucharistia, omnes Carcerati, & facilis qui communicandi sunt, liberi efficerentur tangendo personam dicti Sacerdotis, cui in hoc casu incontrovertibiliter competit Immunitas, quia si ea conceditur Ecclesiis propter Deum, multò magis ad ipsum Deum à Sacerdote gestatum, quoniam causa causæ, est causa causati, ad tradita per Doctores